

Uitleg en verkondiging voor zondag 28 maart 2021 in de Sloterkerk *ds. Martijn van Leerdam*

Inleiding

We hebben, op Palmпасen, nog weleens een mooi ploegje kinderen in de kerk, die palmpasenstokken hebben gemaakt – prachtig versierd – en die dan apetrots door de kerk paraderen om het aan iedereen te laten zien, met hun mond volgepropt met snoep.

Wat heb ik toch een mooie herinneringen aan 10 jaar dienst doen in de kerk. Met zoveel kenmerkende mensen om mij heen. En ongetwijfeld hebben sommigen van u nog veel meer van zulke herinneringen dan ik.

Nu moet ik toegeven dat het ook weleens wat moeite kost. Om de kinderen en hun ouders binnen te halen in de kerk, allemaal tegelijk, op het juiste moment. En dit jaar is het al helemaal onbegonnen werk.

We staan vandaag aan het begin van de Goede Week. Normaal vinden er flink wat kerkdiensten en andere bijeenkomsten plaats.

Dat is niet voor niets, want Pasen is het grootste kerkelijke feest – belangrijker nog dan Kerst. Maar dit jaar is het bijna allemaal digitaal.

Wanneer kunnen we nou weer eens fatsoenlijk bij elkaar komen? Wanneer kunnen we elkaar nou weer eens zien, en de hand schudden? Hoe zal het zijn, als we elkaar straks weer in levende lijve kunnen ontmoeten?

Ik heb mij dat heel wat keren afgevraagd in de afgelopen tijd. Het wordt zo langzamerhand een terugkerend refrein. Maar de lastige vragen moeten worden gesteld. Al is het maar om een stem te geven aan het verlies. Daar moet ruimte voor zijn. Dat is een vuistregel in onze kerk.

Het is soms verleidelijk om de moeilijke dingen maar gewoon weg te wuiven, te doen alsof ze er niet zijn. Maar hier lopen wij niet om de moeilijke dingen van het leven heen.

Wat heb ik toch veel mensen zien worstelen om boven te komen in het afgelopen jaar – en eigenlijk altijd al – en vandaag nog steeds. En ongetwijfeld heeft u dat ook gezien, misschien nog wel meer dan ik.

Bijbel

Maar nu maken we een sprong, van onze eigen beproevingen, van onze tijd, naar de weg die Jezus gaat, op de dag dat hij in Jeruzalem arriveert. Onze eigen ervaringen worden door de weg die Jezus gaat in een ander perspectief gesteld.

Palmпасen. Op het eerste gezicht: een prachtig feest. Een grote groep mensen heeft gehoord dat Jezus naar Jeruzalem komt, en staat langs de weg om hem te verwelkomen. Met palmtakken zwaaiend roepen ze hem toe.

Ze behandelen hem alsof hij de Messias is, de koning van Israël, die Jeruzalem zal bevrijden – van de harde koning Herodes, en de onbarmhartige Romeinse bezettingsmacht.

Het zindert van verwachting en hoop. De mensen die hem ontvangen, zien Jezus als een revolutionair.

Maar Jezus weet welk lot hem in Jeruzalem te wachten staat. Al gauw spreekt hij de beroemde woorden:

‘Waarachtig, ik verzeker u: als een graankorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft het één graankorrel, maar wanneer hij sterft draagt hij veel vrucht.’

Zo verwijst Jezus niet alleen naar zijn dood, maar ook al naar zijn opstanding. De graankorrel die in de aarde valt en sterft, dat is hij zelf. En dat is een heel andere weg, dan de weg die het grote publiek van hem verwacht.

Verandering

Jezus brengt inderdaad verandering. Maar het is niet de verandering die de menigte zoekt.

Hoe lang loopt Jezus nu al wel niet rond? Hoe vaak heeft hij zijn leerlingen al wel geen wijze lessen verteld? Hoe vaak heeft hij het al wel niet gehad over zijn naderende dood? Maar zelfs bij zijn intocht in Jeruzalem heeft niemand nog een idee van de verandering die Jezus brengt.

Hij komt niet om de maatschappelijke orde te vernietigen, en koningen te stoten van hun troon – al hebben zijn denkbeelden wel grote gevolgen voor de manier waarop de samenleving zou moeten worden ingericht.

Hij komt niet om de wapens op te nemen – al hebben de woorden die Jezus spreekt wel grote gevolgen voor het denken over vrede, oorlog, en geweld.

Jezus komt niet om een opstand te ontketenen – maar een bevrijder is hij wel.

De verandering die Jezus brengt is zo groot, dat niemand het helemaal kan overzien. En nog steeds wordt zijn boodschap maar al te gemakkelijk versmald tot het evangelie van de kleinburgerlijkheid, van zelfzorg, of het streven naar oppervlakkige verandering.

‘Geef je hart aan Jezus, dan komt alles goed.’ Dat is wat je in sommige kerken elke week hoort.

‘Wie in Hem gelooft, hoeft nooit meer bang te zijn.’ Dat is wat je in vrome christelijke boekjes leest.

‘Stil maar, wacht maar, alles wordt nieuw.’ Zo zongen wij vroeger op de kleuterschool.

Het was fijn om dat te zingen. Maar het is een vrome versmalling van de verandering die Jezus werkelijk brengt.

Want als je luistert naar wat Jezus zegt, en als je weet wat er straks met hem zal gebeuren, dan weet je dat het niet allemaal zomaar in orde komt. Dan weet je dat Jezus zelf doodsbang kan zijn. En dan weet je ook dat veel van de ellende die Jezus in zijn tijd overkomt, nog altijd in de wereld gebeurt.

In zekere zin wachten we nog altijd, op de verandering die Jezus brengt.

Weerbarstig

Zo open en bloot als Jezus Jeruzalem op de rug van een ezel binnenrijdt, zo weerbarstig is de boodschap waar hij voor staat.

‘Als een graankorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft het één graankorrel, maar wanneer hij sterft draagt hij veel vrucht.’

Als Jezus die graankorrel is, wie zijn dan de vruchten die hij draagt?

Je kan misschien denken dat zijn vruchten zijn leerlingen zijn, de heiligen, die doen wat God van hen vraagt. De eerste christenen.

Maar als die vruchten Jezus' leerlingen zijn, wat is dan de zichtbare verandering waar zij voor staan? Maken de leerlingen van Jezus soms nooit ruzie met elkaar? Gaat het er in de kerken soms altijd keurig netjes aan toe? Is de kerk niet ook betrokken geweest in menige historische ramp, van de kruistochten tot de slavernij, van de onderdrukking van de vrouw tot kindermisbruik?

Als Jezus geen revolutie brengt, geen herstel van de rechtvaardigheid, geen oplossing van alle armoede, wat brengt hij dan?

Als Jezus daadwerkelijk een koning is, van welk koninkrijk is hij dat dan?

En komt dat Koninkrijk ooit nog eens?

Beste kijker: ik moet toegeven dat het lastige vragen zijn vandaag. Een gemakkelijk antwoord is er niet. Maar moeilijke vragen moeten wel worden gesteld – al is het maar om een stem te geven aan de eenzaamheid en het verlies.

Hier, in de kerk, lopen wij niet om de moeilijke dingen van het leven heen. Ook niet als het jeukt.

Hoop

Misschien moeten we stellen: Jezus brengt hoop. Misschien is dat de verandering die hij brengt: hoop.

Niet de hoop die de menigte in Jeruzalem verwacht, de hoop op een rebel die de revolutie zal ontketenen.

Misschien moeten we stellen: Jezus brengt ware hoop. Misschien is ware hoop, gewortelde hoop, gegronde hoop, de verandering die Jezus brengt.

De hoop op leven, in een tijd van dood en vernietiging. De hoop op een nieuw begin, in een tijd die door velen als de eindtijd wordt gezien.

De geschriften in de bijbel bieden ons hoop. Gewortelde, gegronde hoop. Misschien is dat hoe we het moeten zien, en anders niet. En misschien betekent dat wel, dat wij die hoop nog altijd moeten vasthouden.

Zo lees ik ook de psalm, die Lex heeft voorgelezen zojuist. Niet als verklaring bij het leven, niet als beschrijving van de werkelijkheid, maar als belofte en als bron van hoop.

Zulke woorden nemen de pijn en de vermoeidheid van het leven niet weg – niet bij Jezus, die weet welke weg hij zal gaan. En ook niet bij ons.

Maar ze helpen wel om overeind te komen als je gevallen bent, en op te staan – opnieuw het leven in. Woorden van hoop.

*'Ik sla mijn ogen op naar de bergen,
van waar komt mijn hulp?
Mijn hulp komt van de Heer,
die hemel en aarde gemaakt heeft.*

*De Heer behoedt je voor alle kwaad.
Hij waakt over je leven.
De Heer houdt de wacht over je gaan en je komen.
Van nu tot in eeuwigheid.'*

Amen.